

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

3 октомври 1985 година*

По дело 249/84

преюдициално запитване от Cour d'appel (Белгия), отправено на основание член 177 от Договора за ЕИО, постъпило в Съда по делото, висящо пред упоменатия съд между,

Ministère public (прокурор) към Министерството на финансите

и

Venceslas Profant,

с предмет тълкуване на разпоредбите на Договора за ЕИО относно свободното движение на стоки и на услуги, с цел да позволи на националния съд да се произнесе относно съвместимостта на белгийското законодателство, отнасящо се до данъка върху добавената стойност, с тези разпоредби,

Съдът (четвърти състав),

в състав: г-н G. Bosco, председател на състав, г-н P. Pescatore, г-н Т. Коорmans, г-н К. Bahlmann и г-н Т. F. O'Higgins, съдии,

генерален адвокат: г-н P. VerLoren van Themaat,

секретар: г-н Н. А. Rühl, главен администратор,

като взе предвид становищата, представени:

- за г-н Venceslas Profant, обвиняем по главното производство, от адв. J. A. Hardy, от адвокатската колегия в Лиеж,

- за правителството на Кралство Белгия, от г-н Van Helshoecht, в качеството на представител,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н D. R. Gilmore от правния отдел,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 10 юли 1985 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 26 септември 1984 г., постъпило в Съда на 16 октомври 1984 г., Cour d'appel (Апелативен съд), Брюксел, е отнесъл до Съда преюдициален въпрос по член

---

* Език на производството: френски.

177 от Договора за ЕИО за тълкуване на разпоредбите на Договора относно свободното движение на стоки, за да разгледа съвместимостта с Договора на белгийското законодателство за данъка върху добавената стойност (ДДС).

2. Този въпрос е повдигнат в рамките на наказателно преследване, образувано срещу г-н Venceslas Profant, поради отказа му да плати ДДС при внос за два леки автомобила закупени във Великото Херцогство Люксембург и регистрирани в тази държава, но използвани на белгийска територия.

3. Г-н Profant, люксембургски гражданин, е живеел при майка си в Diekirch, Люксембург, когато започва следване по зоология в Университета в Лиеж през 1976 г. По време на следването му, което завършва през 1981 г., той има адрес, записан в регистъра за чужденци в този град и също така е останал регистриран в кметството на Diekirch, като живеещ при майка си, където се е връщал често. След завършването си, той се установява в Люксембург. От 1976 г. до 1981 г., Г-н Profant използва последователно двете коли; първата е Алфа Ромео, която той вече е притежавал през 1976 г. и е продал през 1979 г., а втората е Фолксваген. Двете коли са били закупени в Люксембург, където за тях е платен ДДС и където са регистрирани. Между 1976 г. и 1981 г., те са били ползвани най-вече за изминаване на разстоянието между Лиеж и Diekirch, както и за градското движение в Лиеж. Автомобилът Алфа Ромео е продаден на люксембургски купувач във Великото Херцогство. Г-н Profant запазва Фолксвагена, когато се установява в Люксембург след края на следването си.

4. През 1980 г., белгийските данъчни власти информират г-н Profant, че от неговия брак през 1978 г. неговото обичайно местопребиваване е в Лиеж и че е задължен да плати ДДС за внос на двете коли. На 15 септември 1978г., г-н Profant се жени в Люксембург за г-ца Charlotte Kaiser, френска гражданка, в момента натурализирана гражданка на Люксембург, която е работела като медицинска сестра в Лиеж от януари 1978 г. Съпрузите са живели в стая в общежитие до завръщането си в Люксембург, адресът им е записан в регистъра за чужденците в Лиеж.

5. Член 40 от белгийския Кодекс за ДДС предвижда възможността за освобождаване от ДДС при временен внос на някои стоки. Въз основа на тази разпоредба, кралския указ № 7 от 27 декември 1977 г. относно вноса на стоки за прилагането на ДДС (Moniteur Belge от 31.12.1977 г.) предвижда, че могат да бъдат освободени от ДДС, временно внесените, *inter alia*, „транспортни средства“, при условията фиксирани от разпоредбите уреждащи освобождаването от данък при внос. Последните разпоредби, уредени в министерско постановление от 17 февруари 1960 г., разрешават освобождаването само за транспортните средства „внесени от физически лица, чието пребиваване е в чужбина за тяхно лично ползване“. За прилагането на тези разпоредби се считат, *inter alia*, лицата пребиваващи в чужбина, лицата работещи в Белгия, които се връщат поне веднъж в месеца в чужбина, когато там се намира техният семеен дом, или, при липса на такъв, те са записани там в регистрите на населението. Съгласно член 25, параграф 3, буква а), „семеен дом“ в случая на женени лица означава мястото на семейното жилище.

6. От документа става ясно, че по силата на тези разпоредби, белгийските данъчни власти разрешават, по принцип, на студентите от Люксембург, пребиваващи по правило в Люксембург и посещаващи учебни заведения в Белгия, да получат освобождаване за леките автомобили, регистрирани в Люксембург, но това предимство

не е дадено на женените студенти, за които се счита, че семейният им дом е в Белгия. По време на писмената процедура пред Съда, белгийското правителство първоначално е потвърдило тази практика, обяснявайки, че условията за освобождаване са били изпълнени от г-н Profant, до датата на неговия брак, а от този момент се счита, че семейният му дом е мястото на семейното жилище. При изслушването, то все пак подчертава, че белгийските власти отказват това предимство на чуждестранните студенти, само ако се окаже, че са установили дома на новата семейна единица, създадена чрез брака, на белгийска територия.

7. Когато г-н Profant отказва да плати сумата изисквана за ДДС на двете коли, срещу него е образувано наказателно производство пред Tribunal correctionnel (Наказателен съд), Лиеж, за конфискация на двете коли или поне за заплащането на тяхната стойност, респективно 61 565 и 168 950 BFR. Tribunal correctionnel уважава искането и неговото решение е потвърдено от Cour d'appel, Лиеж. Все пак, Cour de cassation (Касационен съд) отменя решението на Cour d'appel, тъй като в решението си е пропуснал да спомене релевантните правни разпоредби. Делото е препратено на Cour d'appel, Брюксел, който първоначално постановява задочна присъда през юли 1984 г., имайки предвид решението на Cour de cassation. Възражението на обвиняемия срещу тази присъда е причина за задаването на преюдициален въпрос.

8. В това решение, Cour d'appel най-напред обявява искането на данъчните власти за недопустимо, доколкото то се отнася до използването в Белгия на автомобила Алфа Ромео, а давността по наказателното производство междуременно е изтекла. Относно използването на автомобила Фолксваген, Cour d'appel счита, че има основания за да зададе преюдициален въпрос на Съда.

9. На първо място, националният съд изразява своите съмнения относно неморалното по негово мнение тълкуване на закона, според което, както министерството на финансите е признало при изслушването, не би имало нарушение, ако обвиняемият не е бил женен, а просто е живеел заедно с приятелката си. След това, той счита, преди да реши проблемите, свързани с пребиваването и, следователно, с освобождаването при временен внос, че въпросната кола е била закупена в Люксембург, където е платена обща потребителска такса, наречена, както и в Белгия, ДДС и неподлежаща на възстановяване, както и в Белгия. При тези обстоятелства е повдигнат въпросът дали това двойно облагане на гражданин на Люксембург, закупил колата си в своята страна и използвайки я временно, но основно в Белгия не противоречи на принципите, установени от международните договори.

10. Националният съд задава въпроса дали при тези обстоятелства съществува възпрепятстване на свободното движение на стоки, тъй като белгийският ДДС в случая е близък до мито, имайки предвид, че данъчното събитие, с чието настъпване данъкът става изискуем е вносът на стока от Люксембург в Белгия. Впрочем, между двете страни не съществува митническа граница.

11. Считаючи, че спорът повдига въпроси, отнасящи се до тълкуването на разпоредби от правото на Общността, националният съд решава да спре производството, докато Съдът се произнесе по следния преюдициален въпрос:

„Дали разпоредбите на белгийския закон от 3 юли 1969 г. за създаване на Кодекс за данъка върху добавената стойност, така както са тълкувани от министерството на

финансите, не противоречат на законодателството на Общността в областта на свободното движение на стоки и услуги, тъй като тези разпоредби, и по-точно членове 23 и 24, са създали под наименованието данък върху добавената стойност едно истинско мито?“

12. Съдът не е компетентен, в рамките на член 177 от Договора, да разглежда съвместимостта с Договора на тълкуването, дадено от данъчните власти на една държава-членка, на тяхното национално законодателство. Въпреки това, той може да изведе от текста на въпроса, формулиран от националната юрисдикция, имайки предвид данните, представени от нея, елементите отнасящи се до тълкуването на правото на Общността.

13. От формулировката на зададения въпрос, свързана с доводите изведени от националната юрисдикция и фактите установени от нея следва, че въпросът е дали разпоредбите на Общността в областта на свободното движение на стоки, и по-точно тези, свързани с премахването на митата в рамките на Общността, пречат на това една държава-членка да събира ДДС за внос на кола, закупена в друга държава-членка, с платено ДДС и регистрация в тази държава, когато колата е била използвана от гражданин на втората държава-членка, пребиваващ в тази страна, но следващ образованието си на територията на първата държава-членка, където е записан, за периода на следването си в регистъра за чужденците.

14. Обвиняемият в основното производство счита, че данъкът, който му е изискан, има за единствена цел облагането на вноса на стоки и, следователно, трябва да бъде квалифициран като прикрито мито. Белгийското правителство и Комисията от друга страна поддържат, че облагането с ДДС при внос не би могло да бъде окачествено като мито или такса с равностоен на мито ефект по смисъла на членове 9, 12 и 13 от Договора.

15. С оглед на това следва да се припомни, че съгласно юриспруденцията на Съда, по-точно съгласно нейното Решение от 5 май 1982 г. (*Gaston Schul*, 15/81, *Recueil* стр. 1409), данъкът върху добавената стойност, с който една държава-членка облага вноса на стоки от друга държава-членка, е част от общата система за ДДС, чиято структура и основни свойства са определени от директивите за хармонизиране на Съвета, които създават единен данъчен механизъм обхващащ систематично и според обективни критерии както операциите извършени в една държава-членка, така и тези при внос. Една такава такса трябва да бъде считана като част от общия режим на вътрешните данъци по смисъла на член 95 от Договора, и нейната съвместимост трябва да бъде разгледана в рамките на този член, а не в тези на членове 12 и следващи от Договора.

16. Следователно, ДДС с който една държава-членка облага вноса на автомобили от други държави-членки не представлява мито върху вноса или такса с равностоен на мито ефект, по смисъла на членове 12 и 13 от Договора.

17. В системата на Договора, свободното движение на стоки в Общността, при нормални конкурентни условия, е визирано в разпоредбите относно премахването на митата и на таксите с равностоен ефект, свързани с тези относно вътрешните данъци, по-точно в член 95. Съобразно с това Съдът, в упоменатото по-горе Решение от 5 май 1982 г., е разгледал ефекта върху свободното движение на стоки от акумулирането на

такси състоящи се в облагането на вносни стоки с ДДС, за които вече е платен ДДС в държавата-членка износител, без облекчение.

18. Комисията смята, че същият проблем може да възникне в настоящото дело, тъй като облагането с ДДС на вноса е съвместимо с член 95, само ако е взет предвид платеният вече ДДС в държавата-членка износител. Въпреки това, тя счита, че проблемът не би изникнал, ако приложимото право на Общността забраняваше всякакво облагане с ДДС за внос, в случай като настоящия. Комисията смята, че в този случай се прилага освобождаването за временен внос, предвидено в член 14, параграф 1 от Шестата директива на Съвета от 17 май 1977 г. относно хармонизиране на законодателствата на държавите-членки относно данъците върху оборота - обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, стр. 1).

19. С цел да бъде предоставен на националния съд всеки полезен елемент, способен да му позволи да реши спора с който е сезиран, на първо място следва да бъде разгледана тази теза на Комисията.

20. Член 14 от Шестата директива се отнася до освободените от ДДС доставки при внос на стоки. Тази разпоредба разграничава постоянния и временния внос на стоки; тя освобождава, по специално в параграф 1, буква в), вноса на стоки, декларирани под режим на временен внос, които поради това отговарят на условията за освобождаване от мита или които биха отговаряли на тези условия при внос от трета страна. Според член 14, параграф 2, последващи директиви трябва да установят данъчни правила на Общността относно изясняване на обхвата на освободените доставки, посочени в параграф 1. До влизането на тези правила в сила държавите-членки могат „да запазят действащите си национални разпоредби относно въпроси, свързани с горните разпоредби”, като ги адаптират, за да сведат до минимум двойното облагане с данък върху добавената стойност в Общността.

21. Комисията прави заключение от член 14 като цяло, че понятието временен внос е понятие на Общността, което следва да бъде спазвано от всички държави-членки при прилагането на освобождаване. За установяването на това понятие е необходимо позоваването на Директива 83/182 от 28 март 1983 г. за освобождаване от данъчно облагане в Общността при временен внос на определени превозни средства от една държава-членка в друга (ОВ L 105, стр. 59). Дори тази директива да влиза в сила по-късно от фактите по делото, тя би могла все пак да изясни концепциите на които е основан режимът за освобождаване, предвиден в Шестата директива. От членове 5 и 7 от Директива 83/182 следва, че един студент, който напуска страната си, не губи семейната си обвързаност и презумпцията за обичайно пребиваване в тази страна, поради факта, че пребивава в друга държава-членка през по-голямата част от годината, за да следва образованието си там и че тази ситуация не се променя при брака на студента.

22. Белгийското правителство припомня, че член 10 от Директива 83/182 предвижда, че държавите-членки въвеждат в сила мерките, необходими, за да се съобразят с настоящата директива от 1 януари 1984 г. Освен това, тази директива позволява освобождаване при временен внос на автомобил от студент, ако той пребивава на територията на въпросната държава-членка с единствената цел да следва образованието си там. В случая на г-н Profant става въпрос за двойка, пребиваваща в Белгия, въпреки че пребивава и в Люксембург. Белгийското правителство смята, че чрез брака, тази

двойка става независима от родителите на двамата и, че от това следва появата на независимост на новата семейна единица, която скъсва старата обвързаност спрямо семейството в Люксембург.

23. На първо място, трябва да бъде отбелязано, че при предвиждането на освобождаване от ДДС, член 14 от Шестата директива използва понятия, които следва да бъдат уточнени, като това за „временен внос”. Поради тази причина, параграф 2 от този член предвижда по-късно въвеждане на правила на Общността, и че в очакване на влизането им в сила, националните разпоредби продължават да се прилагат. От това следва, че запазените в сила национални разпоредби трябва да спазват границите, определени от правилата на Общността, чието приложение гарантират.

24. След това, трябва да се констатира, че по смисъла на упоменатия по-горе член 14, запазването на въпросните национални разпоредби, следва да бъде направено „в рамките на” освобождаването, предвидено в правилата на Общността и да бъдат адаптирани, за да сведат до минимум двойното облагане с данък върху добавената стойност в Общността. Тези изисквания се вписват в перспективата на една от целите на хармонизирането в областта на ДДС, която гласи, както е отбелязано един от мотивите на Шестата директива, че следва да бъде постигнат по-нататъшен напредък за действителното премахване на ограниченията върху движението на лица и стоки, както и в интегрирането на националните стопанства.

25. Тези съображения показват, че боравенето с освобождаванията, предвидено в член 14 от Шестата директива не е оставено изцяло на преценката на държавите-членки, които следва да спазват основните цели, преследвани чрез усилието за хармонизация в областта на ДДС, като например поощряването на свободното движение на лица и стоки и премахването на случаи на двойно облагане.

26. От това следва, че при прилагането на тяхното национално законодателство в областта на освобождаването от ДДС за леки автомобили, използвани от студенти от друга държава-членка, данъчните власти в една държава-членка са длъжни да прилагат понятието временен внос по начин, който не възпрепятства, чрез двойното облагане на въпросните автомобили, свободата на гражданите на държавите-членки да завършат образованието си в държава-членка по техен избор.

27. Фактът, че студент от друга страна-членка се жени, не е в състояние да промени сам по себе си тази позиция. Това би било различно, ако въпросната двойка се установи в приемащата държава-членка и покаже намерението си да не се върне в държавата-членка по произход. Въпреки това, тази ситуация не е разгледана в решението за препращане и документите по делото не показват, че случаят е такъв.

28. Следователно, на зададения въпрос може да се отговори, че разпоредбите на правото на Общността, по точно тези, уредени в Шестата директива, не позволяват на една държава-членка да събира ДДС за внос на лек автомобил, закупен в друга държава-членка, с платен ДДС и регистрация в тази държава, когато колата е била използвана от гражданин на втората държава-членка, пребиваващ в тази страна, но следващ образованието си на територията на първата държава-членка, където е записан, за периода на следването си в регистъра за чужденците. Обстоятелството, че въпросното лице се е оженило или не, не е релевантно в случая.

По съдебните разноси

Разходите, направени от белгийското правителството и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси.

По изложените съображения,

СЪДЪТ,

Като се произнася по въпросите, поставени пред него от Cour d'appel, Брюксел, с Решение от 26 септември 1984 г., реши:

1. Данъкът върху добавената стойност, с който една държава-членка облага вноса на автомобили от други държави-членки не представлява мито върху вноса или такса с равностоен на мито ефект, по смисъла на членове 12 и 13 от Договора.

2. Разпоредбите на правото на Общността, и по-точно тези, уредени в Директива 77/388/ЕИО на Съвета от 17 май 1977 г. относно хармонизиране на законодателствата на държавите-членки относно данъците върху оборота - обща система на данъка върху добавената стойност: единна данъчна основа (ОВ L 145, стр. 1), не позволяват на една държава-членка да събира ДДС за внос на лек автомобил, закупен в друга страна-членка, с платен ДДС и регистрация в тази държава, когато колата е използвана от гражданин на втората държава-членка, пребиваващ в тази страна, но следващ образованието си на територията на първата държава-членка, където е записан, за периода на следването си в регистъра за чужденците. Обстоятелството, че въпросното лице се е оженило или не, не е релевантно в случая.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 3 октомври 1985 година.

Подписи